

Název práce: Řečová dovednost čtení jako instrument k nácvičku kritického myšlení na 2. stupni základní školy a nižším stupni víceletého gymnázia.

Autor: Renata Bromová

Ústav: Ústav anglického jazyka a didaktiky, Filozofická fakulta, Univerzita Karlova

Vedoucí práce: Prof., PhDr., Bohuslav Mánek, CSc.

Abstrakt

Předkládaná dizertační práce se zabývá tématem řečové dovednosti čtení, která je v roli nástroje k nácvičku dovednosti kritického čtení v kontextu výuky anglického jazyka na druhém stupni základní školy. Vzhledem k tomu, že se pojem kritické čtení nebo kritické myšlení jako nejvyšší stupeň práce s informacemi získanými z psaného textu objevuje v kurikulárních dokumentech v souvislosti s očekávanými výstupy nebo jako součást klíčových kompetencí, lze výchovu ke kritickému čtení považovat za důležitou součást vzdělávání nejen v jazykových předmětech. Výzkum této práce mapuje zkušenosti žáků a učitelů s výchovou ke kritickému čtení ve výuce anglického jazyka a následně ověřuje efektivnost systematického nácvičku práce s cizojazyčným textem v kontextu kritického čtení.

Výzkum se dělí na dvě hlavní části; kvantitativní výzkum předkládá číselné vyjádření míry implementace metodiky kritického čtení do výuky angličtiny a výzkum kvalitativní předkládá připravené metodické materiály pro realizaci systematického nácvičku kritického čtení včetně pilotáže a vyhodnocení efektivity tohoto komplexního metodického materiálu. Sběr dat obou výzkumných částí probíhal v letech 2013 – 2017.

Kvantitativní výzkum se sestává z dotazníkové sondy vyučujících na druhém stupni základní školy a z dotazníků pro žáky osmých ročníků základní školy či žáky víceletých gymnázií v příslušném ročníku. Výzkum kvalitativní obsahuje deset metodických materiálů pro implementaci do výuky pravidelně v časové dotaci dvou vyučovacích hodin měsíčně po dobu jednoho školního roku, který tvořil jeden výzkumný cyklus. Na počátku byla testována vstupní úroveň práce s textem a na konci úroveň výstupní pro možnost porovnání, zda došlo ke zlepšení úrovně práce s textem v kontextu kritického čtení. Současně byla stejnému testování podrobena vždy kontrolní skupina, která se nezúčastnila pilotáže výše uvedených metodických materiálů.

Výsledky výzkumu jsou komentovány na základě zjištěných dat, která byla vyhodnocena

pomocí vybraných statistických metod ve spolupráci s Katedrou matematiky na Fakultě aplikovaných věd při Západočeské univerzitě v Plzni. Závěry práce umožňují hlubší porozumění zkoumané problematice v kontextu současného vzdělávání angličtiny na základních školách a analyzují možnosti a limity využívání metod kritického myšlení v praxi.